

Дело C-103/24

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

7 февруари 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Sąd Najwyższy (Полша)

Дата на акта за преюдициално запитване:

11 януари 2024 г.

Молител:

X.Y.

Предмет на главното производство

Искане на защитника на съдия от sąd rejonowy (районен съд, Полша) да се провери дали определен съдия от Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша, наричан по-нататък „Върховният съд“), член на състава, който разглежда дисциплинарно дело срещу съдията от районния съд, отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Въпрос дали така както е предвидена в националното право, проверката за независимост и безпристрастност на съдиите е в съответствие с правото на Съюза, и в частност с член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47, първа и втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз; запитването е отправено на основание член 267ДФЕС

Преюдициални въпроси

I. Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз във връзка с член 47 [първа и втора алинея] от Хартата на основните права на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че:

1) в особеното производство, в което по искане на страна по делото проверява дали даден съдия от Върховния съд, определен за член на решаващия съдебен състав по дисциплинарно дело срещу съдия от общите съдилища, отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, Върховният съд е длъжен служебно да провери дали решаващият състав по делото, определен с жребий измежду всички съдии във Върховния съд, също представлява съд, „предварително създаден със закон“;

2) ако искането да се провери дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, е обосновано с твърдението, че този съдия е бил назначен на длъжността по (фундаментално) порочна процедура за назначаване, то в решаващия състав по това искане, формиран от петима съдии, избрани с жребий измежду всички съдии във Върховния съд, не могат да участват съдии от Върховния съд, които са били назначени по същата порочна процедура за назначаване, тъй като подобен състав на Върховния съд не може да се разглежда като независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон[?]

- При утвърдителен отговор на въпроса по точка I, подточка 2):

II. В контекста на член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, за незаконността на формирането на решаващия съдебен състав по делото за проверка дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, има ли значение обстоятелството, че в петчленния състав само двама съдии са били назначени по (фундаментално) порочна процедура за назначаване на съдийска длъжност във Върховния съд, тоест възможно ли е в такъв случай все пак да продължи производството и да се постанови съдебен акт, доколкото по отношение на мнозинството от членовете на определения състав не е налице проблемът с порочността на назначенията на съдии във Върховния съд[?]

- В случай че на въпроса по точка II се отговори, че ако в изисквания от националното право петчленен решаващ състав все пак участват двама или дори само един съдия с порочно назначение във Върховния съд, то този състав не е съд по смисъла на член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, доколкото пороците на процедурата по назначаване са фундаментални,

III. За да се гарантира правото на страните делото да бъде разгледано в разумен срок от съд по смисъла на член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, допустимо ли е искането за проверка дали даден съдия от Върховния съд (определен за член на решаващия състав по дисциплинарно дело срещу съдия от общите съдилища) отговаря на изискванията за

независимост и безпристрастност, да се разгледа от съда в едноличен състав в лицето на съдията докладчик, чиято процедура за назначаване във Върховния съд не е била порочна, както исканията по общия ред за отстраняване на съдия от Върховния съд от разглеждането на делото?

Цитирани разпоредби от правото на Съюза

Договор за Европейския съюз, член 4, параграф 3, член 6, параграф 1, член 19, параграф 1, втора алинея

Договор за функционирането на Европейския съюз, член 2, параграфи 1 и 2 и член 267

Харта на основните права, член 47, първа и втора алинея

Практика на Съда на ЕС

решение от 19 ноември 2019 г., *A. K. и др.* (Независимост на дисциплинарната колегия на Върховния съд) (C-585/18, C-624/18 и C-625/18, EU:C:2019:982) (наричано по-нататък „решение A. K.“)

решение от 29 март 2022 г., *Getin Noble Bank* (C-132/20, EU:C:2022:235)

решение от 21 декември 2023 г., *Krajowa Rada Sądownictwa* (Оставане на съдийска длъжност) (C-718/21, EU:C:2023:1015)

решение от 1 юли 2008 г., *Chronopost и La Poste/UFEX и др.* (C-341/06 P и C-342/06 P, EU:C:2008:375)

решение от 24 юни 2019 г., *Popławski* (C-182/17, EU:C:2019:530)

решение от 29 юли 2019 г., *Торубаров* (C-556/17, EU:C:2019:626)

решение от 22 май 2003 г., *Connect Austria* (C-462/99, EU:C:2003:297)

решение от 2 юни 2005 г., *Koppensteiner* (C-15/04, EU:C:2005:345)

решение от 6 октомври 2021 г., *W.Ż.* (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване) (C-487/19, EU:C:2021:798)

решение от 21 декември 2023 г., *Krajowa Rada Sądownictwa* (Оставане на съдийска длъжност) (C-718/21, EU:C:2023:1015)

Практика на Европейския съд по правата на човека

решение от 22 юли 2021 г., *Reczkowicz* с/у Полша

решение от 3 февруари 2022 г., № 1469/20, Advance Pharma sp. z o.o. c/y Полша

решение от 1 декември 2020 г., № 26374/18, G. Astradsson c/y Исландия

решение от 21 юни 2011 г., Fruni c/y Словакия

решение от 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Calvarho e SA c/y Португалия

решение от 7 май 2021 г., № 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. c/y Полша

решение от 8 ноември 2021 г., № 49868/19 и 57511/19, Dolińska-Ficek и Ozimek c/y Полша

Цитирани националноправни разпоредби

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Конституция на Република Полша), член 45, параграф 1

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Закон за Върховния съд от 8 декември 2017 г.), член 10, параграф 1, член 29, параграфи 4, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 17, 18, 21, 24, член 22а, параграф 1, член 26, параграфи 2, 3, 4, член 73, параграф 1

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Закон от 27 юли 2001 г. за устройството на общите съдилища), член 128

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Закон от 6 юни 1997 г. — Наказателно-процесуален кодекс), член 30, параграфи 1 и 2, член 41, параграф 1, член 42, параграф 1, член 534, параграфи 1 и 2

Кратко представяне на фактическата обстановка и главното производство

- 1 Със закон от 9 юни 2022 г., който влиза в сила на 15 юли 2022 г., за пореден път е изменен Законът за Върховния съд от 8 декември 2017 г. В него е въведена възможност всяка заинтересована страна в производството пред Върховния съд да направи искане да се провери дали конкретен съдия от решаващия състав отговаря на изискванията за независимост и непристрастност, като в член 29, параграф 4 от Закона за Върховния съд е предвидено, че обстоятелствата по назначаването на съдията във Върховния съд не могат сами по себе си да са основание за оспорване на съдебните актове, издадени с участието на съответния съдия, или за оспорване на неговата независимост и непристрастност. Съгласно член 29, параграф 5 от Закона за Върховния съд се допуска по искане на легитимирано лице (страна в производството) да се провери дали даден съдия от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и непристрастност предвид

обстоятелствата по назначаването му и поведението му след назначаването, ако при обстоятелствата по случая това може да доведе до нарушение на стандарта за независимост или безпристрастност, което да има отражение върху изхода на делото предвид обстоятелствата относно легитимираното лице и естеството на делото. Върховният съд разглежда искането в закрито заседание в състав от петима съдии, избрани с жребий измежду всички членове на Върховния съд, след изслушване на съдията, до когото се отнася искането, освен ако изслушването му е невъзможно или крайно затруднено. Ако уважи искането, Върховният съд отстранява съдията от разглеждането на делото. Отстраняването на съдията от участие по делото не може да е основание за отстраняването му от разглеждането на други дела с негово участие. Определението по такова искане подлежи на обжалване пред състав на Върховния съд от седем съдии, избрани с жребий измежду всички членове на Върховния съд.

- 2 В дисциплинарното производство, образувано въз основа на постановление на Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego (заместник дисциплинарен обвинител, Полша) към Sąd Okręgowy w P. (Окръжен съд П., Полша) от 12 август 2020 г. и водено пред Sąd Najwyższy, Izba Odpowiedzialności Zawodowej (Върховен съд, колегия за професионална отговорност), защитникът на съдия Х.У. от районния съд в П. подава искане да се установи наличието на предпоставките по член 29, параграф 5 от Закона за Върховния съд, като моли да се провери дали по-конкретно съдия К.В. от Върховния съд отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, и той да бъде отстранен от разглеждането на дисциплинарното дело срещу съдия Х.У.
- 3 Искането е мотивирано с това, че съдия К.В. от Върховния съд е бил назначен на съдийска длъжност във Върховния съд с указ на президента на Република Полша от 23 май 2022 г. въз основа на направеното преди това предложение за назначаване, съдържащо се в решение на Krajowa Rada Sądownictwa (Национален съдебен съвет, наричан по-нататък „KRS“), чийто състав тогава е бил формиран по реда на Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Закон от 8 декември 2017 г. за изменение на Закона за Националния съдебен съвет и някои други закони) (наричан по-нататък „изменението от 8 декември 2017 г.“), и с указ на президента на Република Полша от 17 септември 2022 г. е назначен за съдия в колегията за професионална отговорност във Върховния съд. Порочното формиране на състава на KRS, което се отразява на законността на процедурата за назначаване на съдиите, е потвърдено в редица актове на Съда на Европейския съюз и на Върховния съд.
- 4 В петчленния решаващ състав по делото за т.нар. проверка за независимост с жребий са избрани в частност съдиите С.В. и В.З., които също са били назначени за съдии във Върховния съд по предложение на KRS в състава му, формиран съгласно изменението от 8 декември 2017 г.

Кратко изложение на мотивите за запитването

- 5 Това дело се различава от дела I ZB 73/22 (C-96/24) и I ZB 81/23 (C-112/24) по това, че в него не е направено искане за отстраняване на съдиите C.W. и B.Z. от разглеждането на делото, понеже при делата от този вид подобни искания са били отхвърляни, и то от съдии, които също са били назначени по порочна процедура за назначаване поради издаването на препоръката за тях от състава на KRS, формиран съгласно изменението от 8 декември 2017 г. Заради това е било безсмислено да се започва инцидентно производство по отстраняването на порочно назначените съдии от разглеждането на делото.
- 6 В другите аспекти мотивите на запитването са в голямата си част идентични с мотивите на преюдициалното запитване по дело C-96/24, а в останалата си част са аналогични на тях.